

REZUMAT

TEZA DE DOCTORAT

CERCETĂRI PRIVIND MANAGEMENTUL RESURSELOR NATURALE ÎN STEPĂ SIRIANĂ AL-BADIAH

DOCTORAND : AKRAM SHHAIDEH

Această lucrare își propune identificarea managementului resurselor naturale în stepa siriană Al-Badiah, impactul Politicilor Agricole Siriene (PAS) asupra sustenabilității acestora precum și eforturile trecute și actuale pentru îmbunătățirea și introducerea de noi metode de management a resurselor naturale și umane. Aria cercetării se rezumă la stepa siriană. Alegerea acestei zone a fost determinată datorită suprafeței sale întinse care acoperă 55% din teritoriul național și datorită instalării diferiților factori de degradare și a impactului economic și social al acestora, în ciuda diverselor eforturi majore, atât naționale cât și internaționale, prin proiecte de reabilitare a zonelor deteriorate și prevenire a evoluției acestui fenomen. Deasemenea am ales această zonă, nu în ultimul rând și datorită impactului economic și social la nivel național.

Datorită particularităților descrise mai sus, încă de la începutul anilor '60, Al-Badiah a fost un punct focal de interes pentru intervențiile guvernului Sirian atât pentru stabilizarea nomazilor și îmbunătățirea condițiilor de trai ale acestora, cât și pentru creșterea rolului Al-Badiah în economia națională. Într-adevăr, numeroși autori și organizații (*Nagido et al, 2001-Mirreh, 2005-Jones E, 2001-FAO, 2003-Cummins, 2000-ACSAD, 2004*) au subliniat că PAS sunt responsabile pentru degradarea și deșertificarea din Al-Badiah datorită permițerii accesului liber în stepă alături de politica de subvenționare a nutrețurilor, în absența unui sistem efectiv de monitorizare. În perioada anilor 1985-1995, RCA a stepei a fost de -0.49% iar în perioada următoare, 1996-2006, s-a redus sensibil la -0.36 %.

În această lucrare, au fost analizate atât date cantitative cât și date calitative. Datele cantitative au fost obținute prin intermediul publicațiilor secundare alături de cele incluse în chestionar. Datele calitative au fost obținute prin intermediul chestionarului cât și prin interviuri personalizate. Chestionarul a fost realizat la nivelul personalului executiv al structurilor de management din Al-Badiah, pornind de la subdivizii până la nivel de directori generali. Scopul acestuia a fost de a evidenția aspectele pozitive și negative ale managementului resurselor naturale din Al-Badiah.

Rezultatele au identificat **trei** categorii principale de puncte slabe, respectiv **insuficiența cunoștințelor, management eronat al resurselor și lipsa de autoritate**. Absența bazelor de date cu privire la legislație, politici, norme, animale, resurse de apă și proiecte executate în Al-Badiah a afectat negativ capacitatea de management a resurselor naturale. Această lipsă de informații însoțită de o capacitate slabă de control a ariilor de pășunat a condus la un management eronat al resurselor naturale (*lipsa instrumentelor potrivite pentru implementarea acțiunilor de protecție a plantelor ; existența cooperativelor nu a contribuit la protecția plantelor ; lipsa coordonării între autoritățile care activează în Al-Badiah; nu există nici un orar programat de intrare în ariile cu pășuni naturale; utilizarea mașinilor pentru transportul turmelor a condus și încă conduce la degradarea solului și vegetației*).

Lipsa unei determinări clare a capacității de pășunat din Al-Badiah, alături de pășunatul timpuriu sau cel în exces, defrișări sau secetă sunt câteva exemple de factori care au determinat dispariția unor plante din Al-Badiah. De asemenea, aspectele negative ale implementării metodei Abordarea Colectivă au fost mult mai numeroase decât cele pozitive, cu atât mai mult cu cât contribuția comunității locale la deteriorarea resurselor naturale a fost între 30 și 70%. (ex: chiar dacă există un program agreat de pășunat, proprietarii turmelor nu îl respectă).

Teza este structurată pe **șapte capitole**. **Primul capitol** descrie condițiile generale ale Siriei, localizare și climă, alături de caracteristicile resurselor sale naturale și umane. În al **doilea capitol** este prezentată o descriere detaliată a stepei Al-

Badiah, localizarea teritoriului acesteia, resursele sale naturale și umane, producția agricolă precum și indicatori socio-economici. **Capitolul al treilea** ilustrează, atât pentru Siria cât și pentru România, contribuția agriculturii la produsul intern brut, ocuparea forței de muncă, export și industrie agro-alimentară alături de utilizarea terenurilor și managementul apei. De asemenea, în acest capitol este inclusă și o comparație între sectorul agricol din Siria și cel din România. Această comparație a rezultat din necesitatea determinării modului diferit de management al resurselor naturale de la o țară la altă, cu potențiale diferite ale acestor resurse naturale. **Capitolul patru** prezintă politicile economice și agricole din Siria și evoluția istorică a acestora. **Capitolul cinci** detaliază evoluția politicilor agricole cu privire la steпа Al-Badiah începând cu anii '60, în timp ce **capitolul șase** prezintă o analiză cantitativă și calitativă a impactului PAS asupra sustenabilității resurselor naturale și a eforturilor statului de reabilitare a zonelor degradate din Al-Badiah. La final, **capitolul șapte** prezintă concluzii și recomandări alături de câteva scenarii pentru îmbunătățirea viitoare a managementului resurselor naturale.

Pe baza studiului întreprins, se formulează următoarele propuneri :

- **Numărul de animale ce alcătuiesc șeptelul din** Al-Badiah trebuie urgent determinat.
- **Mișcarea animalelor** între gubernoratele care se află în Al-Badiah trebuie restricționată. Scopul acestei propuneri este de a preîntâmpina existența unui număr mare de animale în aceeași zonă și în același timp, în special în stepele fertile, în vederea regenerării plantelor și a protecției terenului împotriva degradării.
- **Drepturile de proprietate** trebuie clar prezentate în Al-Badiah pentru toate persoanele fizice, cooperativele sau agențiile de stat. Aceasta va sprijini monitorizarea stepei și va împiedica accesul deschis la terenuri.
- Realizarea de **rețele de drumuri între puțurile** din Al-Badiah.
- Restricționarea permanentă a intrării sau deplasării **vehiculelor** în Al-Badiah. Această restricție nu trebuie să includă deplasarea pe drumuri. Ea trebuie

însoțită de crearea unei rețele de drumuri. Restricționarea trebuie de asemenea monitorizată foarte serios.

- Creșterea bazei financiare pentru **colectarea apei** și introducerea noilor tehnologii pentru îmbunătățirea utilizării apei vor spori eficiența utilizării apei în Al-Badiah.
- Oprirea **săpării de diguri** în zonele îndepărtate din Al-Badiah pentru a împiedica păstorii să ajungă acolo. Această procedură are ca țintă să acorde stepei șansa de a se recupera în timp și reducerea degradării resurselor naturale.
- Studierea **avantajului comparativ** al producției de animale din Al-Badiah. Aceasta va ajuta la îmbunătățirea politicilor actuale de îngrășare și la căutarea altor alternative.
- **Sporirea resurselor financiare** pentru dezvoltarea Al-Badiah prin realizarea unui sistem de monitorizare extremă pentru protejarea resurselor naturale și în același timp pentru promovarea capacităților lucrătorilor în direcția problemei existente.
- Crearea **unui centru specializat** care să răspundă de elaborarea și desfășurarea de studii economice, de mediu și sociale sub supravegherea Consiliului General de Dezvoltare și Management al Al-Badiah. Activitatea centrului va fi o parte a cooperării cu alte agenții naționale, regionale și internaționale.
- Crearea unei **baze de date** în cadrul Consiliului General de Dezvoltare și Management al Al-Badiah care va include toate informațiile generale cu privire la Al-Badiah: populație, vegetație, șeptel, sol, apă, viață sălbatică și climă. Această bază de date trebuie să fie sustenabilă prin măsurători continue.
- Crearea unui **sistem de stimulente** pentru încurajarea localnicilor să protejeze resursele naturale.

- Generarea **unei baze instituționale permanente** pentru gestionarea secetei. În Siria există o nevoie urgentă de abordare a secetei mai degrabă ca o componentă integrală a funcției de producție, decât ca o urgență imprevizibilă și trebuie să se acorde o prioritate ridicată elaborării unor strategii naționale de management al secetei cu planificare la nivel central și puternic sprijin administrativ; susținere tehnică adecvată și capacitate de anticipare, inclusiv avertisment anticipat și sisteme de monitorizare a pășunilor; și descentralizarea planificării spre nivelul regional și municipal. Fără o astfel de bază instituțională, Siria merge orbește, iar politicile pentru secetă vor rămâne neplanificate și reactive.
- **Încurajarea fermierilor** în zonele cu cote ridicate de precipitații să integreze creșterea oilor astfel încât să beneficieze de resturile vegetale pentru îngrășare. Aceasta va reduce presiunea asupra pășunilor și va proteja resursele naturale.
- **Înlăturarea subvențiilor la furaje** pentru a se verifica situația actuală a creșterii animalelor în Siria. Această sugestie este un rezultat al politicii de acordare de subvenții pentru furaje care nu a reușit să reducă prețurile la producția animală în favoarea consumatorilor.
- Încurajarea localnicilor de a adopta creșterea de **noi specii** pe lângă cele existente pentru a-și extinde sursele de venit. De exemplu, creșterea mai multor cămile va reduce costul de producție, deoarece cămilele se pot hrăni cu alte plante care pentru alte animale precum oile și caprele sunt nedigerabile. Pe lângă aceasta, cămilele pot rezista în condiții de secetă mai mult decât orice alte specii și ele nu distrug solul. O altă opțiune poate fi creșterea struților ca sursă importantă de venit date de această pasăre ce poate fi folosită în totalitate (de la cap pînă la gheare). Rezultatul este că creșterea diferitelor animale în Al-Badiah poate fi nu doar pentru sacrificare, ci pentru scopuri educaționale, turistice și de mediu.
- Încurajarea localnicilor să cultive diferite tipuri de **cactuși**. Aceasta se poate implementa printr-un plan cuprinzător de creare de grădini de cactuși și prin

beneficierea de caracteristicile lor medicale în generarea de surse de venituri prin furnizarea către piață. Astfel, această opțiune este o alternativă orientată către piață, astfel încât să se cultive în funcție de ceea ce are nevoie piața.

- Sprijinirea producției **artizanale** care depind de materiale sau resturi, produse pe plan local prin organizarea de expoziții însoțite de evenimente de sezon sau anuale. În plus, este foarte important să se adune toate aceste produse sub o singură referință cu imagini, denumiri și etichete pentru a le prezenta într-o manieră atractivă.